

31. august 2026

EM 2026/ 342

I medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om tydelig mærkning og registrering ved offentliggørelse af musik, billeder og andre kunstneriske værker, der er skabt ved hjælp af kunstig intelligens (AI), samt om, hvordan grønlandske kunstneres rettigheder bedst kan beskyttes.

(Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Vi befinder os i en tid, hvor kunstig intelligens - AI - anvendes i stadig større omfang i hverdagen. AI kan bruges til oversættelse, informationssøgning, billedbehandling, lydredigering, musikproduktion, skrivning og meget andet. Udviklingen kan ikke standses, og når teknologien anvendes korrekt, kan den være til stor gavn for samfundet.

Udviklingen rejser imidlertid vigtige spørgsmål om grænser, ansvar og beskyttelse af skabende mennesker. Det bør være muligt at skelne mellem det, som et menneske selv har skabt, det, som er udarbejdet med AI som hjælpemiddel, og det, som helt eller i væsentlig grad er skabt af AI.

I dag kan man med en ganske kort instruktion få AI til at skabe en sang, tekst, melodi, illustration eller et andet "kunstnerisk værk". Værket kan derefter præsenteres som personens eget, selv om musikken, teksten, stemmen, illustrationen eller udformningen i væsentlig grad er skabt af AI. Atassut mener, at dette bør oplyses åbent over for lyttere, publikum og kunstnere.

Det bør ikke være forbudt at bruge AI som et værktøj. Lydbehandling, tekniske forbedringer, oversættelse, idéudvikling eller støtte til kunstnerens eget arbejde er noget andet end at skabe et værk helt ved hjælp af AI. Derfor bør det være muligt at skelne mellem værker, der er fremstillet med hjælp fra AI, og værker, som helt eller i væsentlig grad er skabt af AI.

Kodas regler skelner også mellem disse former. Værker, hvor mennesker selv har ydet et væsentligt kreativt bidrag, kan vurderes som AI-assisterede. Hvis musikken eller teksten er skabt 100 procent af AI, skal den AI-genererede del registreres særskilt, og der kan ikke udbetales Koda-vederlag for selve den AI-genererede del. Det viser, at der allerede findes et grundlag for at registrere, hvordan AI er blevet anvendt i et værk.

I andre lande er der også kommet større opmærksomhed på tydelig mærkning. EU's regler om AI stiller krav om, at AI-genereret lyd, billeder, video og andet indhold i visse tilfælde skal kunne identificeres. YouTube kræver også, at den, der uploader indhold med AI-genereret musik, oplyser dette. Det bør undersøges, hvordan regler kan udformes i Grønland. EU-reglerne gælder ikke direkte for Grønland, men de kan tjene som inspiration.

Grønlandske musikere, komponister, sangskrivere, musikskabere, illustratorer, grafikere, fotografer, filmskabere og andre kunstnere bruger mange år på at udvikle deres færdigheder og yder en meget stor indsats. I dag hører vi allerede om, at deres værker efterlignes ved hjælp af AI uden forudgående tilladelse. Det bringer ophavsretten, kunstnerens identitet og det økonomiske grundlag i fare.

Efterligning af en persons stemme eller kunstneriske kendetegn ved hjælp af AI uden forudgående tilladelse kræver særlig opmærksomhed. En lytter kan tro, at en udgivelse er skabt af en kendt kunstner, selv om kunstneren hverken har givet samtykke eller medvirket. Derfor er det helt nødvendigt at beskytte menneskers stemmer, udseende, navne og kunstneriske kendetegn.

Det bør også overvejes at udarbejde fælles regler for offentlige institutioners, Selvstyrets og kommunernes brug af AI-genererede billeder, musik eller grafisk materiale i deres kommunikation. Det bør undgås, at offentlige myndigheder undlader at beskæftige grønlandske kunstnere og grafikere, blot fordi AI er let tilgængelig, eller at AI-genereret indhold præsenteres som menneskeskabt. Offentlige institutioner bør gå foran med åbenhed og støtte til grønlandske skabende kræfter.

Atassut mener, at Naalakkersuisut i samarbejde med Koda Grønland, kunstnerorganisationerne, Tusass Music, KNR, medierne, kulturinstitutionerne og andre relevante aktører bør undersøge forholdene omkring AI i Grønland.

Vi går en spændende fremtid i møde, og AI kan ved korrekt anvendelse være til stor gavn for samfundet. Udviklingen skal imidlertid ledsages af åbenhed, ansvar og respekt for menneskers egen kreativitet. Atassut ønsker ikke at forbyde AI. Vi ønsker, at befolkningen oplyses om, hvad der er skabt af mennesker, og hvad der er skabt af AI, samt at grønlandske kunstneres rettigheder, identitet og økonomiske grundlag beskyttes.

Med disse bemærkninger ser vi frem til at deltage i debatten.